

Szerkesztőség kiadó-
hivatala és nyomda

Kolozsvár, St. Baron
u. 10. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 0-
1-18. Sz. —

Felelős: Aszter Róbert

Árnyalatok kizár-
tásának érdekében
szükség esetén
színes képeket nem
fogadunk vissza.

KELET

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — — 1*50

1925 július 23 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 167 szám

5685. Ab 2

Katasztrófák országa

A szászrégeni országuton a pályán elfelejtette leereszteni a sorompót. A robogó vonat kiméletlenül gázolt rá a keresztülfutó autóra és tegnap már temették az autó utasát Marosvásárhelyen. A szamosfalvi repülőtéren, rövid időközben, már másodszor bukott le a magasból egy büszke gépmadár és ma már temetik is Kolozsváron a két halott pilótát. Réven ketté tört a sín, a tehervonat kocsjai széles ívben repültek le a töltésről és holnap már temetni fogják az egyik fékezőt. A katasztrófák olyan sűrűn követik egymást ebben az országban, hogy előbb utóbb nem a baleset lesz a véletlen, hanem az, ha valaki ép bőrrel uszsa meg azt a merészségét, hogy autóra, vonatra, vagy repülőgépre bizza az életét.

Valamikor egy statisztikai kimutatásból olvastam, hogy Bécsben átlag naponta egy embert gázol el a villamos. Bécs két és félmillió emberének a statisztika olvasásakor rá kell döbönnie arra, jaj nem-e leszek éne az az egy, akit a halál statisztikája máma követel? De ha valaki statisztikát készítene a romániai közlekedési eszközök katasztrófáiról, akkor mindnyájunknak meg kellene szagatni ruháinkat a gyász jeléül, ha valamelyik jöemberünk autóra, vonatra, vagy repülőgépre ül, hiszen a romániai balesetstatisztika olyan hallatlan arányokat öltött, mintha a végtelenbe futó sinek egyenesen a temető felé igyekeznének.

Az ember hatalmába kerítette a gözt és az elektrómosítást, hogy gyorsabban szaladhasson célja felé. Ez a lenyűgözött erő egy hozzáértő emberapparátus kezében baj nélkül szolgálja a közlekedés gyorsaságát és az emberek kényelmét. Egy rántás a váltón és az expressz-vonat robogva futnak ki a szabad sineken. De a kontárok kezében a váltó hibásan fordul és az expressz vonat teljes menetsebességgel szalad be egy zsufolt személyvonatba és az emberek jórésze soha el nem éri azt a helyet, ahová indult.

A katasztrófák sűrű egymásutánja még mindig nem győzte meg a felelős köröket arról, hogy ebben az országban a közlekedés pompás eszközei kontároknak a kezében vannak, akik rosszabbak a legelvetemültebb tömeggyilkosnál is. Ha egy vasuti hid inogni kezd, a CFR nem siet, megvárja, amíg egy zsufolt vonattal együtt szakad le a hid. Ha a sinek kopni kezdenek, addig várnak a kicserélésével, amíg egy keresztülhaladó vonat alatt egyszer csak ketté törik és a vonat utasai közül egynéhány halálra zuzza magát. A forgalmi személyzet megválogatásánál nem járnak el eléggé körültekintően. Felületes és rosszul fizetett kontárok kezére bízzák a vasutat, akik miatt pirulni kell a becsületes és szakképzett vasutasoknak. A pályán nem érzik, hogy ha elfelejtik leereszteni a sorompót, emberek életét teszi kockára, a váltóor nem gondolja át, hogy egy hibás váltórántással az emberek egész légióját küldi a másvilágra és azért nem, mert az egész rendszer felülről lefelé lelkiismeretlenül könnyelmű.

Az autó kormányja mellett olyan sofförök ülnek, akiknek sejtelmük sincsen az autó mechanizmusáról. A sofförvizsga csupa formáság, mintha nem azért szervezték volna meg, hogy a tömeges baleseteknek elejét vegye. Külföldről ócskavasat vásárolnak repülőgépek katasztrófák hatása alatt most már betöltötték a repülőgépiportot — a repülőgépeknek az életükkel kell bizonyosságot tenni arról, hogy a vásár rossz volt. Amundsen repülőgépen indult el az északi-sarkra. Londontól Bukarestig kényelmes repülőgépek biztonsággal szállítják az utasok egész légióját, mialatt Szamosfalván szánaszegetten hullanak alá a levegő megszufolt hősei.

Az államnak, amely drága pénzért a vonatot adja, fel kell eszmélnie végre és alaposan a mélyére kell nyúlnia ennek az egész korrupt rendszernek. Meg kell teremteni a balesetnélküli vonatot és a balesetnélküli sorompót, a hibátlan utakat, amelyről nem gurul le az autó, vagy a kocs, az erős hidakat, amelyek nem roppannak ketté a vonat súlya alatt és szelekciót kell teremtsen azok között, akiket az autó kormányja mellé enged ülni, egy szóval kontárok helyett szakértők kezére kell bizza a közlekedés egész apparátusát, ha nem akarja azt, hogy minden ut a temető felé vezessen.

Elkeseredett harcok Marokkóban

A rifkabilok elfogták egy francia helyőrséget. Montevyben fellázadt egy Marokkóba induló gyalogezred. Abd el Krim tüzérése 15 centiméteres gránátokat használ. A rifkabil felkelővezért béketárgyalásra szólították fel

(Páris, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Franciaország és Spanyolország megbízottai ma levelet adtak át Abd el Krimnek, amelyben megkérdezték, hajlandó-e a békéről tárgyalni. A levélben közölték vele azokat az irányelveket, amelyeknek alapján a tárgyalások megindulhatnak. Amennyiben Abd el Krim igenlően válaszol, haladéktalanul meg fogják vele ismertetni a részletes békefeltételeket.

Rabat, július 22. Naulin tábornagy ma ideérkezett, hogy Pétain és Lyantey tábornokkal tanácskozzék a helyzetről. Ellenőrizhetetlen hírek szerint Abd el Krim Feztől északra, fivére pedig a spanyol fronton kisebb vereséget szenvedett. Egy másik híradás szerint a rifkabilok Larache előtt gyűjtik össze haderejüket és csapatmozdulataikból ítélve, döntő ütközetre készülnek.

Rabat, július 22. A „United Press“ értesülése szerint a rifkabilok elfogták Taurisz község egész francia helyőrségét, teljes felszerelésével együtt. A helyzet mindig kritikusebb lesz. A rifkabilok egyik útege a délután folyamán erősen tüzelte az alhucemai öbölben álló

mászó francia torpedónaszádot, amely menekülésre kényszerült. A tüzelésnél a rifkabilok általános meglepetésre, tizenötcentiméteres gránátokat használtak.

Páris, július 22. Montevyben a kommunisták fellázították a 23. gyalogezred Marokkóba induló katonáit. A tisztek ellenállást kíséreltek meg, de a kommunisták megtámadták őket, letépték jelvényeiket és kitüntetéseiket, az internacionálét énekelték és éltették Abd el Krimet. A verekedésnek a rendőrség vetett véget. Hat kommunistát letartóztattak, a többiek elmenekültek.

Madrid, július 22. A marokkói front spanyol szakaszán Foda közelében heves harcok voltak. A Djebala-törzs támadásait a spanyolok visszaverték és ellentámadásba mentek át.

Bukarest július 22. Bécsből érkezett jelentés szerint az ottani lengyel követség megcáfolja azt a hírt, hogy egy lengyel hadosztály Marokkóba utazik, a franciák segítségével. Lengyelország csak abban az esetben köteles Franciaországnak a fennálló garanciaszerződés értelmében segítséget nyújtani, ha Németország részéről éri támadás.

A franciák péntek délig kiűrik az egész Ruhr-vidéket

Óriási lelkesedéssel fogadják a bevonuló német hatóságokat. Péntekig az összes megszállott területeket kiűrik

(Berlin, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Németországnak ma örömnappja van: a francia megszálló csapatok tegnap délelőtt kiűrték Bochum, Witten, Hattingen és Osterfeld városokat. Mainz kiűritése ma vette kezdetét. A kiűrités minden nagyobb incidens nélkül, csöndben ment végbe és a francia csapatokat vasárnap hajnaltól hétfőn délig vagonozták be. Gelsenkirchenből a francia csapatokat az altesseni repülőállomásra szállították, ahol szintén bevagonozták őket. Guillaumet tábornok, a francia megszálló csapatok parancsnoka, a düsseldorfi német tartományi főnökkel közölte, hogy péntekig még további csapatokat szállítanak el a megszállott Ruhrvidékről. A lakosság a bevonuló német hatóságokat óriási lelkesedéssel fogadja.

A Ruhr-vidék kiűritésének ez a gyorsasága mindenesetre nagy megkönnyebbülést jelent Németország számára és enyhülést az egész német-francia helyzetnek. 1924 január 15 én szállították meg a Ruhr-vidéket a francia csapatok és tizennyolc hónap után vonultak ki a megszállott területről. A nemzetközi politikának ez volt egyik legnagyobb kérdése: Anglia és Amerika egyformán erőteljes nyomást gyakoroltak az egész idő alatt Franciaországra, hogy e területek kiűritését sietessék. A Dawes-egyezménynek ez volt egyik legérdekesebb föl-tétele és amióta a francia baloldali ül kormányon, sem Herriotnak, sem Painlevének nem sikerült a kiűritést abban a mértékben keresztülvinni, ahogy ezt ígérték.

A siker e pillanatban Abd el Krimé. A rifkabilok vezérének támadásai és sikere mozdították elő elsősorban a Ruhr-vidék kiűritésének meggyorsítását. A francia kormány nem akar behívásokkal és mozgósítással küldeni csapatokat a marokkói harctérre, mert ez nagy izgalmat keltene, egyelőre mellőzni óhajtja a hadsereg létszámának erőteljesebb emelését, nemcsak abból az okból, mert ez nagy hatással volna a francia közvéleményre, hanem azért is, mert Franciaország pénzügyi helyzete nem igen engedi meg a létszám erőteljesebb emelését. Ilyen körülmények között a Ruhr-vidékről sietősen kell kivonni a csapatokat, hogy azokat küldhessék a marokkói harctérre. Amit a nagy diplomáciának nem sikerült elérnie hosszú és heves küzdelemben, azt a marokkói vezér elérte a távoli afrikai harctéri sikerekkel.

Páris, július 22. A francia megszálló csapatok parancsnoka, Uyllemat tábornok hivatalosan értesítette Düsseldorf kormányelnökét, hogy a Ruhr-vidék kiűritése péntek délig végleg befejeződik.

A Berlinből érkező jelentések szerint a Ruhr-vidék kiűritése gyors tempóban halad előre, Recklinghausen kiűritése után vasárnap reggel Gelsenkirchent hagyták el a francia csapatok. Az elvonulás a kora hajnali órákban a legnagyobb csendben ment végbe. Bohum kiűritése is megkezdődött tegnap. A csapatok csengő muzsikaszóval vonulnak végig a város utcáin, Essen irányában. Innét szállítják a csapatokat Franciaországba. A város közepén fekvő liceum előtt ma már német rendőrök állottak, holott még tegnap a francia katonaság kaszárnyája volt az épület.

25. július 22
rólag
DL
mert ez
s klatós!
n nagyváradi
rül, szigoruan
szerint.
HIENZ Cluj
on 1-18.
dalom
51
ások .. 60
..... 100
nta Fiske 80
..... 25
adás) .. 30
giája .. 650
..... 45
a 110
..... 35
ina 15
..... 70
..... 75
..... 50
enesedik 35
trajza .. 45
tályában.
g. 10.
ha
r.
g!
fazonok.
!
ectiuni
uresti.
B.
tar-
Co.
adás.
Rador2467

IRÓK ÉS IRÁSOK

Ben Ami: Uj Palesztina

(Sztambultól—Kairóig. Utelírások képekkel, a Julius Fischer Verlag kiadása)

Az új Palesztinát új emberek láthatják abban a megvilágításban, amely nemcsak a propagandában nyilvánul, hanem főképp azokban az emberekben, akik ott kin egészen sajátos körülmények között teremtenek egy friss, erőteljes duzzadó érdes és mégis harmónikus világot. Aki egyszerű turistaként megy meglátni a világhistóriának ezt az egészen különös alakulatát, nem fog egyebet látni, mint egy-két épülő várost, az angol világbirodalom hatalmi eszközeinek exponenseit: angol közigazgatást, angol csendőrséget és angol biztonságot. Az író azonban a felületek alatt keresi a dolgok lényegét. Megtalálja nemcsak a demokráciának azt a magától értetődő követelményét, hogy mindenki a maga anyanyelvén élhesse ki egyéni és társas életét, de főként azt, hogy az állam rendelje alá magát a természetes követelménynek. Ben Ami már ezt is túlhaladt álláspontnak tekinti, számára már egyáltalában nem különös, hogy az ilyen organikus adottságot, mint a nyelv, egy demokráciájára büszke hatalmasság, nem képes elnyomni. Neki már más követelményei vannak az állammal és a világgrenddel szemben: ő mindenkit boldognak akar tudni, mindenki számára követeli az élet biztonságosságát és az egyéni kielégést, aki erre a világra született. És amikor ezt követeli, akkor ez nem egyszerű utánérvés és majmolása nagy idők nagy szellemeinek.

Huszonhárom éves volt, amikor kijutott a Keletnek erre a bizarr csücskére, amely, amióta kultúra van, mindig is foglalkoztatta a világot. Palesztina minden korban a Kelet és Nyugat hatalmasságainak egyaránt ütközéspontul szolgált. A zsidók vallása a régebbi időkben, a zsidók tületi szelleme a kapitalizmus sarjadása idején, mindig is belefonódott a népek életébe. És íme most új világfordulások hajnalán a zsidóság ismét odaáll világ utmutatójának. Ez nem elcsépett szószéki frázis. Mert aki látta Palesztinát és pedig mélyen látó szemekkel, az megállapította, hogy itt több készül egy lerontott kis ország rekonstrukciójánál. Itt új emberi típusok alakulnak, azok, amelyek a jövő embert mutatják, a jobbat, az önzetlenebbet, a szeretőbbet, a munkálkodóbbat, azt, amely nemcsak vallja, hogy boldognak kell lennie mindenkinek, aki erre a világra jött, hanem aki ennek a követelésnek a maga példájával érvényt is tud szerezni.

A könyvben Ben Ami egészen érdekes egyénisége hamvazza be a sok és színes élményt, amit Keleten látott és átért. Könyvében harmincöt fejezetben lüktet a fiatal és mindenre reagáló író életujongása, életmegváltásért könyörgő fohásza, haragja és tombolása. Ugy hat, mint izgató regény, kalandosan és mégis kiegyensúlyozottan, rapszódikusan és mégis a jó elbeszélő bájos egyszerűségével. A könyv teljesen nélkülözi a propagandát és éppen ezért talán legalkalmasabb arra, hogy megbarátkoztasson a zsidó dolgozóknak most már a munka által is megszentelt földjével.

Amíg eljutott Palesztina földjére, addig egyéni élményeinek muló regényét tárja fel friss színekkel, sok mozgással, fellobanó és elhalványuló szerelmekkel. Kelet városait, így Szmyrnát, megmutatja a maga bujaságában, titokzatos embereivel, sikátorai-val, amelyek az író keze alatt mintha életet lehelnének. A Földközi-tengeren egy ütközetet néz végig és mesteri erővel rajzolja azt a lelki háborúgást, amit a hajón lévő, akkor ellenséges viszonyban volt törökök és görögök között okozott a hajótól messze lezajló ütközet. Éles konturokkal mutatja Bayruthot, az ópiumszívók és misszionáriusok tarka városát.

Bent Palesztinában már otthonosan tudja magát, mert megtalálta a szívéhez és gondolkodásához közelállót, a nurisi kolónia kollektív embereit. Itt már feldühödik a gyűlölkedésen és butaságon, amely nem tudja megérteni ezeket az embereket. És könyvének az az oldala, amelyben ördögbe küldi a nargilétől és semmittevéstől elbutult gazdag arabokat, a legszebbek egyike.

„Beszélhetek — írja — én ismerem a terméketlenség gyötrelmeit, a semmittevők sápadt irigykedését, a dolgozók dalának tüszurását petyhüdt élettelen bőrtökre, piszok emberi vonás, ami mindenben megvan, aki üres, vagy aki nem bírja kiadni magából amije van, a ti egész gyűlöletetek a héberek ellen és a meredtaru papok gyűlölete a halott kolostorokból a héberek ellen, ez az egész gyűlölködés és utálkozás az ópiumbarlangokból, a vallásos ligetekből, a remetelakokból, mind, mind,

csak a tehetetlenek, a terméketlenség átkával megvert tehetségtelenek, az akaratlétküliek, a megrekedtek, az élettől elrugottak aljas, rut irigykedése, az alkotók a munkálkodók, a teremők, vig felengedett, mozgó, fűszeres szabad élete ellen“.

Őszinte szavak, a háboruban felkamaszkodott ember szavai, aki tudja, hogy ezt a nagy katasztrófát, a gyűlöletnek és öldöklésnek a borzalmait, a terméketlenség és a gyűlölködők idézték fel.

A szerzői jog védelmét kiterjesztik a rádióra is

A párisi kongresszus tíz pontja

(Páris, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisban huszonhét állam részvételével a szerzői jog kérdésében nemzetközi kongresszus volt. A tárgyalások megállapodásait most közölték a könyvkiadók nemzetközi egyesületével, amelynek részéről így foglalták össze a párisi kongresszus megállapodásait:

1. A Szerzői Jog Nemzetközi Védelmére Alakuló Berni Egyezmény összes tagjait rá akarja bírni, hogy az eddig, különösen a fordítási jog terén fennálló eltéréseket tüntessék el és a Berni Egyezmény szövegét, amely jelenleg sok tekintetben egyenlőtlen, az összes résztvevő államokban teljesen egyenlővé tegyék.

2. Egyeségesíteni akarják az összes államokban a szerzői jog védelmi idejét még pedig úgy, hogy a nálunk is érvényben levő (a szerző halála után 50 év) határidő, legyen mindenütt érvényes.

3. Az ugynevezett kötelempéldányok beszolgáltatása tekintetében szintén minden államot rá akarják bírni megfelelő törvényes intézkedésekre, hogy az emberiség minden szellemi kincsének megőrzése mindenütt egyformán biztosítva legyen.

A kolozsvári zsidó mészárosok harca a hitközséggel

Olcsóbb lesz a kóser hus?

(Cluj-Kolozsvár, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ortodox zsidó hitközség husbizottsága még májusban előterjesztést tett a kóser hus árusításának új rendezésére. A javaslat szerint a változott viszonyok következtében az ortodox hitközség huscsarnokát ki kell bővíteni, kibővítés után pedig harminc napon belül vissza kell vonni az összes eddigi huselárusítási engedélyt és csakis azoknak legyen joguk a hus kimerésre, akiknek a csarnokban erre a célra a hitközség engedélyezi a hus elárusítását.

A husbizottság értesítette a hitközséget, hogy a csarnok terjedelmes építésére hatósági engedély van és ennek alapján a csarnokot ki is lehet bővíteni. A kibővítés megtörtént és a hitközség figyelmeztette az összes kóser hus árusítására jogosított mészárosokat, hogy ezentul nem kaphatnak koncessziót, csakis a kibővített huscsarnokban, ahol azonban helyet biztosítanak mindazoknak, akik eddig birtokában voltak az ortodox huskimerési engedélynek. Az előterjesztés hangsúlyozza, hogy az új rendszerben csökkenteni lehetne a husárakat és hozzá lehetne igazodni a dési, vagy a szászrégeni árakhoz, ahol a kóser hus kilója 24—25 lej, míg itt a rituális háztartást vezetőik 38 lej kénytelenek adni a marhahus kilójáért. Ezt a drágulást — a bizottság szerint — a mészárosok magas boltbérrei okozzák, ami azonban megszűnne, ha az egész busárusítás egyhelyűtt, olcsó boltbérrel mellett bonyolódna le. Rituális szempontból is sokkal biztonságosabb és előnyösebb az egyhelyűtt való ellenőrzés.

Ezt az előterjesztést a hitközség magáévá tette és felszólította az érdekelt mészárosokat, hogy adják be kérvényüket a csarnokban való hely kijelölés céljából. A hitközség eziránt való jogát egy ma is érvényben lévő régebbi földmivelésügyi miniszteri rendeletre alapítja. A rendelet szerint „az izraelita hitközség autonóm jogköréhez képest önállóan és igényeinek megfelelő módon intézkedhetik a kóser husnak a hitközségi tagok részére való szolgáltatás tekintetében.“

Az új intézkedés nagy recenzust keltett a mészárosok körében. Nem azok között, akik a város periferiáin márték a hus, ezek ugyanis azzal, hogy a csarnokban helyezkedhetnek el, csak nyertek, mert itt sokkal többet tudnak forgalmazni. Azonban a Széchenyi-tér és a Malom utca mészárosai magukra nézve sérelmesnek találták az 1918. év óta gyakorlatban volt ugynevezett külső busárusítás vjra való beszüntetését.

Ben Ami könyvében képekkel, eredeti felvételekkel is illusztrálja az utat, amelyet annyi sok szép és művészi kvalitással tudott megírni. Emeli a könyv külső hatását Franz Reichenthal művészi cimlappja. A rajz döbbenetes egyszerűségében nemcsak a zsidó munka szimbólumát tükrözteti, hanem az érdes zsidó arcban a nemes elszántságot, minden igazi alkotás kerlelhetetlenül fontos kellékét. (sz. i.)

4. A szerzői jog védelmét ki akarják terjesztetni a rádió útján való közzétételre is.

5. Intézkedéseket akarnak életbeléptetni arra nézve, hogy a tudományos és egyéb felfedezések prioritása biztosítható legyen.

6. A művészeknek bizonyos előnyöket kívánnak biztosítani, műveiknek nyilvános árverésen való előadása esetén.

7. A rézkarc szerzői jogi védelmét intenzívebbé akarják tenni, azt is kikötvé, hogy félremagyarázhatatlan módon lehessen és kelljen minden ilyen műnél az eljárás módozatát feltüntetni.

8. Az építészet, a plakett és éremművészet, valamint az iparművészet termékeinek szerzői jogi védelmet kívánnak nyújtani.

9. A fényképészeti művekre nézve a meg nem nevezett fényképészeti szerzők műveinek sokszorosítása fejében is bizonyos tiszteletdíjat akarnak bevezetni, amely központilag kezelve a későbbi időben is az illetékes fényképészeti szerzőknek kiszolgáltatható legyen.

10. Fel akarják szólítani az Amerikai Egyesült-Államokat, Törökországot, Jugoszláviát és Egyiptomot a Berni Egyezményhez való csatlakozásra.

Munkatársunk előtt Pál Márton, Lebovits Béla és Nabel Herman mészárosok kijelentették, hogy semmiképpen nem fognak beletörődni ebbe az intézkedésbe. Nekik hosszú évekre és egyenesen erre a célra szóló szerződéseik vannak a helyiségre, amit nem is tudnának átruházni. A hitközségnek, — úgy mondják, — nincsen joga, ha csak különös rituális okok fenn nem forognak, arra, hogy belekényszerítsen bennünket egyetlen helyiségbe. Elvégre számítani kell a nagyközönséggel is, amely nem hajlandó egy állandóan zsufoolt helyiségbe járni. A csarnok egyébként a mai kibővített állapotában sem tudja lebonyolítani a forgalmat, eltekintve attól, hogy sokan lesznek olyanok, akik nem hajlandók messzire elmenni és inkább tréfli hus fognak vásárolni.

— A hitközségnek azonfelül nem fog sikerülni leszorítani — mondották — az árakat, hanem félt, hogy a mészárosok összpontosításával még drágább lesz a hus. Minthogy azonban a vezetőség ragaszkodik az összpontosításhoz, mi a közönség körében akciót indítunk a mostani állapot fentartása érdekében.

A kisantant ki akarja egészíteni a garanciapaktumot.

Bukarest, július 22. A „Cuvantul“ szerint a román és a jugoszláv kormány között hosszabb eszmecsere folyt a garanciapaktum ügyében. Az eszmecsere folyamán teljes megegyezés jött létre a két kormány között, mely megegyezés egyet jelent a kisantant állásfoglalásával ebben a kérdésben.

A megegyezés alapján pótvajlaslatot terjesztenek be a kisantant államai a népszövetség legközelebbi konferenciájára elé, melyben az összes határok biztosítására kéri kiterjeszteni a garancia paktumot. A paktum eredeti szövege ugyanis nem garantálja az összes határok sértetlenségét. A pótvajlaslatot illetőleg több felfogás uralkodik a kisantant külügyminiszterei között. A legközelebbi kisantantkonferencián, melyet még a népszövetségi ülészek előtt fognak feltétlenül megtartani, fogják a pótvajlaslatot véglegesen megszövegezni.

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akár venni, az
sajnálja az olcsó

Marosvásárhelyre és tekintés
SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék,
asztalok furniárkészleteket legolcsóbban itt szerezhetik be

Felhívás Keren Hajje

Palesztina építés Keren Hajjeszód fize halad. A Közép és azonban napról-napra szaporodik azoknak a régi otthonukat elhagyóknak kezükbe eddig a hontalanná újabbban olyan törvénylőknek csak egy kisrain belül. Ma az egfogad Palesztina. De tozott ma még a befizonyai csak annamennyi számára exist

Mindennek dacár mind erősebben Erez bocsájtása csak akkor szód a mainál sokszo az orszáépítés-re össmai bevételé csak a elegendők, de a szűk dést és az építés gyo meg. Ezen a helyzete áldozatkésége segíté

A Keren Hajjesz erdélyi kuratórium u ezen alap támogatásá lalt kötelezettségének a cél csak akkor lesz szágépitő alap rendelkezési eszközökkel.

Erdélyi Keren H kötelességeiteket. Cluj-Kolozsvár, 19

CFR

Barátommal, a ves percben találkoztam, Révnél sintörés követ vonat. Szerencse, hogy pár száz halottról szá

Ingerült bangulaton sal szóltam barátomhoz — Mégis csak di a CFR! Hát már E média?

Barátom, a mért megdöbbenően keserny — Lesz az még r — Kedves biztatá támadó éllel szavaimba nek tartják magukat?

— Azt én is s barátom. De ha nag egy némely intimitást a

— Csupa fül vagy — Hát először i rátom — én csak abb azért a kis révi komé

le. A sintörés nem azért a fizetésért, am

lődhetem a sintörések tudja-e Ön, hogy mi

hírel olyan hitel, m zálására a parlament ezeltől megszavazott, de

getésünk ellenére — ez! Hogy a hidak rossz

sinek kopnak, törnek — Ő el van foglalva a minden sin és elmehet

Maguknak türelmetlen arról, hogy mi az a C

vári üzletvezetőségnek viselője volt, ma van 7

ber, 100 ember munká Édes istenem, hát azé

nem lehet sokat követ Vintila ur még a t

akceptálja, senkit ki ne

— De hiszen csak uti tarifát! Ebből a telne a pályák, a kocsi tisztviselők fizetésének

— Más az elmélet gasabb pénzügyi poli profán szemek számára ben például el lehet k

Felhívás az erdélyi Keren Hajjeszód előfizetőkhez

Palesztina építése az utóbbi két évben, hála a Keren Hajjeszód fizetők áldozatkészségének, szépen halad. A Közép és Kelet-európai zsidóság helyzete azonban napról-napra súlyosabb lesz és mindjobban szaporodik azoknak a testvéreinknek a száma, akik régi otthonukat elhagyni kénytelenek és vándorbotot fognak kezükbe. Az egyes országok, amelyek eddig a hontalanná vált zsidóknak menedéket adtak, újabb olyan törvényeket hoztak, hogy a vándorlónak csak egy kis töredéke juthat azoknak határain belül. Ma az egyedüli ország, amely zsidót befogad Palesztina. De ennek az országnak is korlátozott ma még a befogadóképessége, mert az ország viszonyai csak annyi bevándorlót engednek be, amennyi számára existenciát lehet teremteni.

Mindennek dacára ezren és ezren kopogtatnak mind erősebben Erez Jiszraél kapuin és ezeknek bebozsajtása csak akkor lehetséges, ha a Keren Hajjeszód a mainál sokszorososan nagyobb összegeket tud az országépítésre összegyűjteni. A Keren Hajjeszód mai bevételai csak a meglévő állapot fentartására elegendők, de a szükséges nagyobb mértékű fejlődést és az építés gyorsabb tempóját nem engedik meg. Ezen a helyzeten csak a zsidóság fokozottabb áldozatkészsége segíthet.

A Keren Hajjeszód londoni direktoriuma, az erdélyi kuratórium útján felszólít mindenkit, aki ezen alap támogatására kötelezte magát, hogy vállalt kötelezettségének tegyen pontosan eleget, mert a cél csak akkor lesz idejekorán elérhető, ha az országépítő alap rendelkezni fog a helyzet követelte anyagi eszközökkel.

Erdélyi Keren Hajjeszód fizetők teljesítsétek kötelezettségeiteket.

Cluj-Kolozsvár, 1925. július hó.

A Keren Hajjeszód Erdélyi Kuratóriuma

CFR-ballada

Barátommal, a vasúti mérnökkel épp abtan a percben találkoztam, mikor hírt vettem, hogy Révél síntörés következtében kisklott egy tehervonat. Szerencse, hogy tehervonat, mert különben pár száz halottról számolhatna be a tudósítás.

Ingerült hangulatomban bizonyos agresszivitással szóltam barátomhoz:

— Mégis csak dísznóság, hogy mit csinál az a CFR! Hát már Erdélyben is kezdődik a komédia?

Barátom, a mérnök szokatlan hidegvérrel és megdöbbentően kesernyész cinizmussal válaszolt:

— Lesz az még rosszabbul is.

— Kedves biztatás — mondottam most már támadó éllel szavaimban. Hát akkor mi az ördögnek tartják magukat?

— Azt én is szeretném tudni — mondotta barátom. De ha nagyon kíváncsi, hát elmondok egy némely intimtást a CFR életéből.

— Csupa fül vagyok.

— Hát először is — kezdte elbeszélését barátom — én csak abban az esetben volnék felelős azért a kis révi komédiáért, ha hid szakadt volna le. A síntörés nem az én reszortomba tartozik s azért a fizetésért, amit kapok, igazán nem érdeklődhetem a síntörések iránt. Másodszor pedig — tudja-e Ön, hogy mi az a CFR-hitel? A CFR-hitel olyan hitel, melyeket a CFR reorganizálására a parlament már jó néhány hónappal ezelőtt megszavazott, de amelyből — minden sürgetésünk ellenére — ezideig egy fillért sem láttunk. Hogy a hidak rossz állapotban vannak, hogy a sínek kopnak, törnek — mit bánja azt Vintila ur. Ő el van foglalva a koncepcióival, felőle eltörhet minden sín és elmehet a másvilágra minden utas. Maguknak türelmetlen közönségnek sejtelmük sincs arról, hogy mi az a CFR-adminisztráció! A kolozsvári üzletvezetőségnek békében összesen 400 tisztviselője volt, ma van 700, de azért ez a 700 ember, 100 ember munkáját sem végzi el. Hogy miért? Édes istenem, hát azért a fizetésért, amit kapnak, nem lehet sokat követelni tőlük. S különben is: Vintila ur még a törvényes előléptetéseket sem akceptálja, senkit ki nem neveznek.

— De hiszen csak nemrég emelték fel a vasúti tarifát! Ebből a horribilis emelésből igazán telne a pályák, a kocsi-park rendbehozatalára és a tisztviselők fizetésének megjavítására?!

— Más az elmélet és más a gyakorlat. A magasabb pénzügyi politika utjai titokzatosak és profán szemek számára elrejtettek. Elméletben például el lehet képzelni, hogy a mozdony-

parkot kiegészítik, a kocsi-parkot kijavítják, a pályákat rendbehozzák. A gyakorlat merőben ellentmond ennek az elméletnek. A mozdony-park napról-napra csökken, a kocsi-park romlik, a pályák a legrosszabb jövőnek néznek elébe. Harminckilométeres körzetekben 30-40 munkásnak kellene dolgoznia a pályák rendbentartásán, ezzel szemben 4-5 ember dolgozik, — de csak télen, mert nyáron nem hajlandó senki emberfia 40 lej napidijért talpfát cserélni, izzadni, követ hányni.

— Ön szép jövővel biztat engemet — mordul-

Nikolajevics Nikoláj parlamentet akar összehívatni és orosz köztársasági elnökké akarja magát kikiáltatni

(Páris, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentette már az Uj Kelet, hogy a Párisban tartózkodó orosz emigránsok nagyszabású szervezkedésre készülnek. Most érdekes részletek kerültek napvilágra azokról a tanácskozásokról, amelyek a szervezkedést előkészítették. Ezen a tanácskozáson már beszámoltak arról, hogy Anglia és Oroszország között rövidesen feszültté válik a viszony, jellehet akkor még szó sem volt Chamberlain külügyminiszter tiltakozásáról, hiszen még az angol kormány kebelében belül is eltérő nézetek uralkodtak az Oroszországgal szemben követendő magatartásra vonatkozólag.

Nikolajevics Nikoláj nagyherceg villadiszállásán, a choisy le Moi i Radzivil villában folyt a tanácskozás, melyek eredményeképpen a szétszórt orosz ellenforradalmi hadseregek számára új vezérkart szerveztek meg. Ennek lesz azután feladata Wrangel huszonöt ezer katonáját, akik jelenleg a Balkánon tartózkodnak, megszervezni és csapat'estekre osztani. Hír szerint Nikolajevics Nikoláj Angliából jelentős pénzügyi támogatásban részesült az utóbbi időkben, úgy, hogy a szervezés finansziális oldala kellőképpen alá van támasztva.

Annál komolyabbak azonban a politikai

Lédererné beszélget halálraitélt fiával

„Hogy vagy?” — „Köszönöm jól.” — Gonoszrak és elvetemültek az emberek — állapítja meg Léderer Gusztáv

(Budapest, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben feketeruhás öregasszony kopogtatott be a Margit-köruti hodvéd-törvényszéken Schlichterle Sándor dr. ezredes-hadbíróhoz, a katonai törvényszék vezetőjéhez: Léderer Jánosné, aki engedélyt kért, hogy halálraitélt fiával beszélhessen. Az ezredes teljesítette kívánságát és utasítást adott, hogy Léderer Gusztávot vezessék elő cellájából.

A találkozás

Bíró Aladár dr. alezredes-hadbíró előszobájában várakozott ma Lédererné, várva, hogy fölvezessék Léderer Gusztávot. Vele volt a másik fia, Léderer Sándor is, akit a bíróság a napokban mentett föl.

Hosszu percek mulnak el szótlán némaságban. Az asszony magabaro-skadva ül és ijedten figyel föl, ha néha-néha kinyílik a folyosóra vivő ajtó.

Egyszerre csak belép egy főhadnagy és jelenti az alezredes segédjének:

— Elővezettük Léderer Gusztávot.

Mintha ütés érné Léderer Jánosné, kapja föl hirtelen a fejét és elfehérlő arccal csapódik tekintete a szuronyos örök között megjelenő Léderer Gusztávra.

Egy pillanat az egész, Léderer Gusztáv elkapja fejét és elfordított arccal haladva át a szobán, bemegy Bíró alezredeshez, ahová azután behívják az anyját Léderer Sándorral együtt.

Léderer Gusztávon régi kék kabátja van, amelynek szárnyait idegesen morzsolja két kezében és rángatja, huzza a szövetet lefelé. Az örök hátralépnek, Léderer Gusztáv csak nézi az anyját, mintha víziót látna. Csak amikor figyelmeztetik, hogy köszöntse anyját, lép oda hozzá és csókolja meg a kezét. A két testvér is összezecskölözik.

A halálraitélt üzleti ügyekről tárgyal...

Az ember valami rendkívüli, valami riasztó meglepetésre számít, amikor a halálraitélt az anyja előtt áll, aki tudja, hogy talán ez az utolsó beszélgetés. El nem képzelhető,

tam barátomra. Hát önök, mérnökök nem törődnek az utasok életével és biztonságával?

— Először is mi nem vagyunk jóléti intézmény, másodsor az angyalok jóindulata az Ur hozzájárulása nélkül mit sem ér. Tessék Vintila urnál interpellálni.

Ime: a perspektívák. Valóságos Malthus-elmélet, melynek gyakorlati megoldását a CFR-re bízták. Valóságos ballada, melynek tragédiáját a miniszter urak szolgáltatják, a dalt pedig a nagyérdemű közönség zokogja hozzá.

határozatok, ha mindjárt az első pillanatban fantasztikusan hangzanak is. A tanácskozássra egybegyűlt orosz vezető férfiak, tekintetbe véve a küszöbön álló angol-orosz szakítást, elhatározták, hogy minden nem bolsevista orosz felszólítanak arra, válasszanak a Párisban összeülő orosz nemzetgyűlés számára képviselőket. Valamennyi pártot szeretnék megnyerni ennek a tervnek a számára, közöttük a szociáldemokratákat is. Az így összeülő orosz alkotmányozó nemzetgyűlés első feladata ideiglenes kormány megválasztása volna és a kormány élére természetesen Nikolajevics Nikoláj kerülne. A terv kidolgozói meg vannak győződve arról, hogy Anglia, amennyiben tényleg szakítana Oroszországgal, ezt a kormányt ismerné el Oroszország igazi képviselőjének.

A nagyherceg vezetése alatt álló kormány másik feladata az lenne, hogy az Oroszországban élő antibolsevisták körében titkos propaganda útján minél több hívet szerezzen magának, akik azután nyílt felkeléssel próbálnák megtörni a szovjet uralmát. A felkelés kitörésének pillanatában az újjászervezett Wrangel-hadsereg átlépné az orosz határt és Nikolajevics Nikoláj kikiáltaná az orosz köztársaság elnökévé.

hogy itt most valami közönséges, hétköznapi szavak hangozzanak el.

— Hogy vagy? — tör ki a banális kérdés az asszonyból.

— Köszönöm, jól — feleli Léderer Gusztáv, éppen úgy, mintha egy etikettes társaságban érdeklődnének hogyléte felől.

Akadozva, hosszú szünetekkel indul csak meg a beszélgetés. És ekkor látszik, hogy milyen közönséges dologgá lesz minden, ha már megszokják. Szó se esik az itéletéről, a jövőről, de még a jelenben is egészen furcsa ügyeket teregetnek egymás elé.

Léderer Jánosné panaszkodik, hogy a lakást nem tudta megkapni, a szobákból sok minden hiányzik.

— És mi van a Mici fehérneműivel? — kérdi Léderer, mintha Schwarz Micinek most a legfontosabb gondja lenne, hogy nagyon vigyázzanak a fehérneműire.

Megtudja, hogy azt nem találták.

— Hát mi történt vele! — kiáltja Léderer. — Mindentüket akarják? Hiszen egész szerényen tele fehérneműje volt Micinek! Ki vitte azt el?

„Ezek az igazi rablók!”

Most az árverésre terelődik a szó. Megtudja a főhadnagy, hogy a berendezés mind dobra

SZINKÖR-MOZGÓ

Ma, 23-án a japán színművészet csillaga Sessuo Hayatava játszik:

A ki ölt (J'ai tué)

modern ereleti japán életkép.

Ezt megelőzi:

Mihály herceg Sinaiában

egy nap a királyi család életéből.

Katonazene Előadás ok kezdte Katonazene

5, 7 és 9 órakor

Adióra is

ki akarják terjesz-
telre is.
életbeléptetni arra
egyéb felfedezések

s előnyöket kíván-
vilvános árverésen

vi védelmét inten-
kötve, hogy félre-
en és kelljen min-
dozatát feltüntetni,
és éremművészet,
ékeinek szerzői jogi

nézve a meg nem
néveinek sokszoro-
tétit akarnak be-
lve a későbbi idő-
i szerzőknek kiszol-

z Amerikai Egye-
goszláviát és Egyip-
ló csatlakozásra.

községgel

Márton, Lebovits
zárosok kijelentet-
fognak beletörödni
hosszu évekre és
szerződéseik vannak
nak átruházni. A
— nincsen joga, ha
n nem forognak,
ennünket egyetlen
ell a nagyközön-
egy állandóan zsu-
egyébként a mai
a lebonyolítani a
gy sokan lesznek
szsire elmenni és
ni.
nem fog sikerülni
arakat, hanem félő,
ával még drágább
vezetőség ragasz-
közönség körében
fentartása érde-

egészítettetni umof.

antul“ szerint a
között hosszabb
m ügyében. Az
vezetés jött létre a
vezetés egyet jelent
a kérdésben.
slatot terjesztenek
etség legközelebbi
zes határok bizto-
ncia paktumot. A
nem garantálja az
pótjavaslatot ille-
kísantant külgy-
kísantantkonfé-
gi ülészek előtt
ák a pótjavaslatot

vagy róz-

gorál

yre és tekintse

ETI

TARS. butortermelt,

an itt szerzethetik be

kerül, a pénz Kodelkának jut, semmi se marad belőle.

Ekkor már haragos Léderer Gusztáv:

— Ez aljasság! — fakad ki indulatosan. — A világ csupa gonosz és elvetemedett emberek-ből áll! Ezek az igazi rablók, az igazi gaz-emberek! Aljasság!

Hirtelen elhallgat, majd kenetteljesen folytatja:

— No, de a szentírás is azt mondja, hogy megbűnhődnek majd ezek.

És ekkor csip-csup dolgok kerülnek elő. Léderer egyes holmijait sorolja föl és megkérdi, megtalálták-e őket. Amikor valamelyikről meghallja, hogy nem kerültek elő, szitkozódni kezd.

Számok röpködnek, amelyek a Kodelka-örökösöknek juttatott pénzt jelzik. Mintha üzleti megbeszélés folya.

Végezetül is magára tereli a szót Lédererné. Panaszkodik, hogy állandóan molesztálják, zaklatják, az utcán is megállítják és fotografáló gépeket szegeznek feléje.

— Ez rettenetes — sóhajtja az asszony.

— Milyen izléstelenek az emberek — jegyzi meg Léderer Gusztáv.

Bíró alezredes figyelmezteti őket: fejezzék be a beszélgetést.

Léderer Gusztáv kezét csókol anyjának, a testvérek ismét átölelik egymást.

— A jövő héten újra meglátogatlak — mondja az asszony.

A halálraítelt most ébred tudatára annak, mit jelent számára ez a mondat.

A jövő héten? Mennyi minden történhetik addig... (F.)

Elítélték a daytoni majomper vádlottját

Newyork, július 22. Mint Daytonból késő este jelentik, a nagy izgalmat keltett majomper ma befejezték. Scopes tanárt az esküdtbiróság bűnösnek mondta ki és száz dollár pénzbüntetésre ítélte.

A daytoni pörnek van egy rendkívül érdekes következménye. A pör fölkelte az érdeklődést Darwin tanai iránt és ennek következtében Darwin könyvei iránt olyan óriási kereslet mutatkozik, hogy nem tudják kielégíteni. A kölcsönkönyvtárak hirdetésekben közlik, hogy nincsen annyi Darwin-

könyvük, amennyit keresnek, a könyvkereskedésekben is az utolsó példányig elfogytak Darwin művei. Az egész országban Darwint és Huckleyt olvassák az utóbbi napokban a legszívesebben.

Párisból jelentik: Sok kiváló francia tudós, élükön a párisi egyetem rektorával, a daytoni Darwin-per ellen tiltakozást irtak alá. A tiltakozásban kijelentik, hogy az a mód, ahogyan ezt a pert vezetik, megszegyenitése a gondolat szabadságnak.

Marzescu igazságügyminiszter nyilatkozik az igazságszolgáltatás aktuális problémáiról

(Oradea-Mare Nagyvárad, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Marzescu igazságügyminiszter ma Nagyváradra érkezett. Utazása tisztára családi jellegű. A miniszter ennek ellenére fogadta a sajtó képviselőit és az aktuális igazságügyi kérdésekről nyilatkozott. Az újságírók megkérdezték, vajjon az állásuktól felfüggesztett magyar bírák igényt tarthatnak-e nyugdíjra?

— Téves az a felfogás, — mondotta a miniszter — hogy a felfüggesztett bíráknak joguk van nyugdíjra. A mi álláspontunk az, hogy ezek a bírák nem voltak az állam szolgálatában. Dolgoztak ugyan a bíróságoknál, azonban csak ideiglenes jelleggel. Véglegesítésük csak akkor történt volna meg, ha megfelelnek ama bizottság előtt, melyet képességeik felülvizsgálására küldött ki az igazságügyminisztérium. Akiket tehát ez a bizottság alkalmatlannak talált és emiatt fel lettek függesztve, azonnal elbocsátottak tekintettük ideiglenes szolgálataikból. Ezek tehát nem léphetnek fel nyugdíjigénnyel.

A bíróhiányról a miniszter ezeket mon-

— Fiumében megengedték a szerb nyelv hivatalos használatát. Bukarestből jelentik: Római jelentés szerint Mettunoban tegnap aláírták az olasz-jugoszláv egyezményt, amely biztosítja Fiumében az olasz és a jugoszláv nyelv használatát. Azok a dalmátok, akik Fiumében és azok a fiumeiek, akik Jugoszláviában optáltak, szabadon szerezhetnek ingatlanokat. Az olasz ügyvédek Dalmáciában és a jugoszláv ügyvédek Fiumében működhetnek. Zara és a mögöttes országré z forgalmát a kölcsönös érdekek szemmel tartásával szabályozzák. Jugoszlávia a maga termékeire használhatja a fiumei kikötőt. Fiumének és Susaknak, a két kikötőnek versengése megszűnik.

— A református egyházkerület jelentése az érettségi vizsgálatokról. Az erdélyi református egyházkerület hat fiú és egy leánygimnáziumában a VIII. osztályban vizsgára állott 152 tanuló, akik közül 17 bukott meg. Bakkalaureatusi vizsgára előállott 137 tanuló, közöttük 9 leány. Már az írásbelin elbukott 60, vagyis a jelentkezők 43,80 százaléka. Szóbelire bocsátottak 60-at, ebből átment: Székelyudvarhelyen 1, Sepsiszentgyörgyön 9, Nagyenyeden 13, Kolozsváron 3, Zilahon —, Marosvásárhelyen 3 és a leánygimnáziumban 2, összesen tehát 31 tanuló. Tehát a bakkalaureatusra előállott 137 tanuló közül 31 tanuló, vagyis a jelentkezők 22,62 százaléka nyert érettségi bizonyítványt.

* Nagyváradon hirdetések, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradai képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (Ernyőüzlet.)

dotta:

— Ami azon híreket illeti, hogy nálunk bíróhiány van, nem felelnek meg a valóságnak. A perrendtartás gyorsításáról szóló új törvény ugyanis csak egytagu tanácsot ismer, így tehát minden tanács működésben lehet.

Az újságírók érdeklődtek, igaz-e, hogy a kolozsvári ügyvédvizsgáztató-bizottság felfüggesztette működését?

— A kolozsvári ügyvédvizsgáztató bizottság azon határozatáról, hogy a vizsgákat felfüggeszti a tagok között keletkezett differenciák miatt, csak a lapokból értesültem. A bizottság elnökének jelentése még nem érkezett meg hozzám. A szabályok egyet ismernek: a vizsgáztatóbizottság minden tagja feltehető, sőt kell is feltegyen kérdéseket a vizsgára állóknak. Ha azokra megfelelőnek, ugy megfelelőek a vizsgának, ha nem, elbukottnak minősítik és újabb vizsgára utasítják őket. Más eljárás nem létezik. Eppen ezért nem mondhatok egyebet: ha megkapom a bizottság jelentését, döntök a további teendőket illetőleg.

Óvás!

Cipőkereskedők figyelmébe!

Kérjük tiszte t evőinket, jól vigyázzanak, nehogy a mi gyártmányaink helyett csekélyebb értékű utánszatokkal félvevezetessék magukat Tudomásunkra jutott ugyanis, hogy cipőnagykereskedők az általunk alkalmozott cíkjész munk (147) felhasználása mellett igyekeznek vevőinket megtevesztetni más gyártmányokkal.

A legjobb gummitápu **tenniszcipők** csak a mi gyártmányaink, melyek védjegyükkel: **sas-sal és „L'AIGLE”** szó-védjeggyel vannak elátva.

HUTCHINSON cég, Paris.

Képviselve Bucureștiben a PENTAGON cég által.

* Brassóban hirdetések, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekas Hirlapiroda Str. Portii 32.

Idegfájásoknál, reumánál, köszvénynél, elhajasodásnál, cukorbetegségénél a természetes **„Ferencz József”** keserűviz rendkívül jóhatású hashajtónak bizonyul. Az anyagcsere-zavarok gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferencz József vizkurák nagyon szép eredményhez vezetnek. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei. Az Uj Kelet cikkeinek utánnomázati csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A mai naptár

Mióta nem irtam? Egy éve talán már. Vagy egy hete csak még, — magam se tudom. Peregnék a percek és nap nap után száll Kimérten, unottan az ősi uton, Száll, száll az idő.

Tegnap? Ezer éve. Oh kedvesem, édes, Tegnap csupa nyár lobogott, kacagott S ma már, közel ősz zizegő szele tépdes, Fenn, huznak a néma madárcsapatok Száll, száll az idő.

Száll, száll az idő és szállnak az évek, Halott nyaram ajkán végső lehelet. Fáradt szemem olykor a messzibe réved: Oh sárga falombok, hulló levelek, Száll, száll az idő.

Megjött az időtök, óh sárga falombok, Kétségbeesésem hiun halogat, — Jőj kedves a rétre, ma messzi csapongok, Kéz-kézbe, keressük a volt dalokat, Száll, száll az idő.

Jőj kedves, a rét napos itt, s mi reánk vár, Terülj le utolszor, a fűbe hanyatt Szoríts az öledre, s többé soha tán már, Csókold a szívembe a tűnő nyarat Száll, száll az idő.

g. j.

— „A Föld” legújabb száma. Az Uj Kelet hetilapjának, „A Föld”-nek legújabb száma rendkívül változatos tartalommal jelenik meg. Címlapján Glasner Mosénak, a Jeruzsálemben elhunyt híres kolozsvári főrabbinak Struck Hermann festőművész által Palesztinában készített impozáns portréját közli. Első cikkét Lazarus Barth írta a zsidó vallás újjáéledéséről Erec Jiszráél földjén. Dr. Friedemann Adolf a hegylakó zsidóknál szerzett impresszióiról számol be. Ki kell emelnünk továbbá Maa Mahonnak, Nagybritannia teljhatalmu megbízottjának 1915-ben Husszein hedzsasi serifhez intézett sokat vitatott levélét, amelyet „A Föld” most szó szerint nyilvánosságra hoz és amellyel megdől az araboknak az az állítása, hogy Anglia a világháboruban nekik ígerte Palesztinát. Felűnést fog kelteni Herbert Samuel héber beszéde is, amelyet távozása előtt a Churva-zsinagógában a Tóra előtt mondott és amelyben ünnepélyesen bejelenti, hogy magánéletét az aktív cionista mozgalom szolgálatába akarja állítani. „A vak is elindul Erec Jiszráél felé...” című cikkben megható történetet beszél el „A Föld” egy világtalan emberről, aki a chalucok seregével együtt utra kelt, hogy az Ósujhont elérje. Ezenkívül még számos cikk és hír teszi gazdaggá a hetilap új számát. A képek közül kiemelkedik Kuk palesztinai főrabbi, aki hívei körében éppen egy új városnegyedet nyit meg Jeruzsálemben. Ugyancsak megemléstésre tarthat számot Rabbi Meir a levantei főrabbi fényképe is, aki keleti viseletben Chaim Weizmannal együtt látható. A máramarosi zsidó életéről készült felvételek és az új palesztinai bélyegek tervrajzai járulnak még hozzá a közkedvelt hetilap élénkségehez.

— Herzl-ünnepélyek. Nagykárolyból jelentik: A nagykárolyi mizrachista ifjúság július 12-én Herzl Tivadar halála huszonegyedik évfordulóját nagy mizrachi-propagandagyűlés

keretében kalommal szatmári m zest, a vár der Ignác lést dr. Fe nyitotta Weisz Izsó lásosságtól Herzl igaz vábbi prop Ignác pedi amellyel a galom irán el. A gyűl sági érteke csoport, an Lászlót ké kezdte mű dezésében lott le Szal gében. Err lerándultak vel. A müs dr. megnyi és magyar „Messias h valt, Lond olvasott, G kalay Jánó teményét, taik Herzl sikerült. — került Herz pélyt Ardó vezette be. latos felolv Majd Grósz sét olvasta kezett egy Friedländer Herzről szé dig németül Herzl a v Efraim héb után és Lul emlékezése Herzl-ünnep nus szavala gyászalt re mellett oszlo pály, amely oroszlanrésze

— A Ha csapat össz feltizkor a Pa tandó megbes

— Az at karestből jelen követe tegnap ügyminiszterne politikai esem kormány elité tartását a ma miniszterelnök és egyáltalán fog viselkedni

— Mihály hogy Szászreg eset történt. A gépkocsit fel sebesíttek, így is, aki sérülés tiszteletben áll szállították Me szolta a halott temetés tartam A koporsót M ahol a város l vett részt a rabbi Karlsba dr. Löwi Fer Beszédében me lád katasztrófá egyik Mihály-l katasztrófában éve, hogy Mihá itt fekszik, mi bernek. Ezután tartott gyászbe elhunyt fiatal

— Az Ár Erdélyi Zsidó mint ahogy te utca 34, hane

keretében ünnepelte meg. A szervezet ez alkalommal vendégül látta Weisz Izsákot, a szatmári mizrachi szervezet elnökét, Just Mózes, a váradai Ceire Mizrahi elnökét és Binder Ignác központi kiküldöttét. A nagygyűlést dr. Fehér, a Zsidó Nemzeti Alap biztosa nyitotta meg lendületes beszédben. Utána Weisz Izsák, a szatmáriak kiküldötté mély valóságától fűtött beszédében bizonyította be Herzl igaz zsidó karakterét. Just Mózes a további propaganda érdekében beszélt, Binder Ignác pedig gáncsolta azt a nemtörődömséget, amellyel a nagykarolyiak viselkednek a mozgalom iránt. Lövi kántor a Hatikvát énekelte el. A gyűlés végeztével egy szűkebbkörű ifjúsági értekezleten megalakult a Ceire Mizrahi csoport, amelynek ideiglenes irányítására Katz Lászlót kérték fel. A csoport már meg is kezdte működését. — A szalontai Avivák rendezésében jólsikerült Herzl-émlékünnepély zajlott le Szalontán a Kereskedelmi Kör helyiségében. Erre az alkalomra Váradról is többen lerándultak a határvárosba Rácz Ilus vezetésével. A műsor a következő volt: Kálmán Jenő dr. megnyitó beszéde, Rosenzweig Mór román és magyar nyelvű felolvasása, Rácz Böske „Messias heroldja” című Giszkalay-verset szavalt, London Zoltán „Herzl emlékezete” címen olvasott, Grósz Péter elszavalt a háberül Giszkalay János „Véreink fölött a tánc” című költeményét, Weiszburg Klára szavalt. A szalontaiak Herzl-ünnepsége anyagilag is igen jól sikerült. — Nagyváradon szintén fölöttébb sikerült Herzl-ünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyt Ardos Frigyes háromnyelvű megnyitója vezette be. Ezután Farkas Béla tartott hangulatos felolvasást Herzlről, Rácz Böske szavalt, Majd Grósz Péter Kovács L. Herzl ismertetését olvasta fel, aki után Weisz Ilonka következett egy héber vers ügyes elszavalásával. Friedländer, a Ceire Mizrahi nevében tartott Herzlről szép megemlékezést, Just Sándor pedig németül ismertette azt a munkát, amit Herzl a világ zsidóságáért kifejtett. Ráth Efraim hébernyelvű beszéde következett ezután és Lukács-Leitner Zoltán hangulatos megemlékezése egy tízéves elszólott megemlékezést Herzl-ünnepélyről. Lázár kolozsvári barissziánus szavalt a után „El molé rachamin” című gyászalt recitálta a kántor. A Hatikva hangjai mellett oszlott fel a rendkívül sikerült ünnepély, amelynek rendezésében Rácz Ilusnak oroszlanrésze volt.

— A Haggibbor intézője felkéri az első csapat összes játékosait, hogy ma 23-án este fél tízkor a Patria kávéház emeleti helyiségében tartandó megbeszélésen jelenjenek meg.

— Az athéni román követ Ducánál. Bukarestből jelentik: Langa Rascanu Románia athéni követe tegnap kihallgatáson jelent meg Duca külügyminiszternél és beszámolt neki a görögországi politikai eseményekről. Rascanu szerint az új görög kormány elítéli az eddigi görög kormányok magatartását a macedóniai románokkal szemben. A görög miniszterelnök kilátásba helyezte, hogy a románokkal és egyáltalán a kisebbségekkel szemben megértően fog viselkedni.

— Mihály Károly temetése. Megirtuk, hogy Szászrégen közelében végzetes kimenetelű baleset történt. Egy autó belefutott a személyvonatba, a gépkocsi felborult és a bentülők súlyosan megsebesültek, így Mihály Károly marosvásárhelyi lakos is, aki sérüléseibe belehalt. A szerencsétlen, közízületben álló férfi holttestét hétfőn délután elszállították Marosludasra, ahol az egész város gyászolta a halottat. Minden üzlet be volt zárva a temetés tartama alatt és az üzemek is szüneteltek. A koporsót Mihály Mór údvárán helyezték el, ahol a város lakossága, felekezeti különbség nélkül vett részt a temetésen. Minthogy a marosludasi rabbi Karlsbadban tartózkodik, a gyászbeszédet dr. Löwi Ferenc, marosvásárhelyi főrabbi tartotta. Beszédében megindító szavakkal mutatott rá a család katasztrófájára. Éppen most kétéve, hogy az egyik Mihály-leány a Félix-fürdő melletti vasuti katasztrófában súlyosan megsebesült és éppen egy éve, hogy Mihály Mór megértő övéhez. Aki most itt fekszik, mintaképe volt a jóságos megértő embernek. Ezután Paneth Izsák frankfurti rabbijelölt tartott gyászbeszédet a tragikus körülmények között elhunyt fiatal férfi fölött.

— Az Árvagondozó új helyisége. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Egyesület nem mint ahogy tegnap tévesen jelentettük, a Paputca 34, hanem 36. szám alá költözött.

— Tancred Constantinescu miniszter nem megy külföldre. Bukarestből jelentik: Néhány rosszul értesült újság azon hirt közölte, hogy Tancred Constantinescu kereskedelmi és iparügyi miniszter külföldre utazik. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a miniszter nem hagyja el a nyári szünidő alatt az országot, hanem még e hónapban meg fogja látogatni az erdélyi bányavidékeket.

— Önként jelentkezett egy határátlépő a rendőrségen. Ma délelőtt érdekes látogatója akadt a kolozsvári rendőrségnek. A rendőrségen megjelent egy Elekes János nevű huszonnyolc éves magyarországi illetőségű borbélysegéd, aki elmondta, hogy három nappal ezelőtt utlevél nélkül jött át Romániába, ahol állást akar vállalni, de kellő igazolványok nélkül sehol sem kapott alkalmazást és így a rendőrséghez, mint a legilletékesebb fórumhoz fordult, hogy csináljanak vele valamit, mert semmi kedve sincs megint visszamenni Magyarországra, ahol a fizetéséből nem tud megélni, de a városban sem maradhat minden igazolvány nélkül és ezért jelentkezett a rendőrségen, hogy büntessék meg a jogtalan határátlépésért és azután adják meg a kolozsvári letelepedést. Azon kérdésre, hogy miért jött éppen Romániába, Elekes János kijelentette, hogy erdélyi származású, de ezerkilencszázhuszban Magyarországra repatriált és most amikor rájött, hogy a magyarországi viszonyok sem a legrözsásabbak, visszajött Erdélybe. A rendőrség egyideig tanácsatanul állott az esettel szemben, mert ez az első eset, hogy valaki jogtalan határátlépés után jelentkezzen a hatóságoknál, de azután mégis meg kellett hajolni a szigorú paragrafusok előtt és Elekes Jánost őrizetbe vették és átfogják adni a hadbírósnak, ahol a szigorú bírák valószínűleg enyhítő körülménynek fogják beszámítani, hogy a repatriált borbélysegéd önként jelentkezett a rendőrségen.

— Magyarországon hadgyakorlatokat tartanak? Bukarestből jelentik: A „Cuvantul” fantasztikus tudósításban arról ad hirt, hogy Magyarországon hadgyakorlatra hívták be az 1920—22. korosztályokat. A hadgyakorlatokra való behívást csak falvakon publikálták, a városokban csak a tiszteteket hívták be és ezeknek is névre szóló behívót küldtek. A városokban nem mernek általános behívásokat eszközölni, mert attól féltek, hogy a városok munkásrétegei ellene szegülnek a rendelkezésnek ismert kommunista érzelmeik miatt. A lap arról is tud, hogy a román határ közelében levő Csengerben Szuhányi képviselőnél két vagon municiót rejtettek el.

— Nyolcvanmillió yen kárt okozott a koreai árvíz. Tokióból jelentik: Az árvíz körülbelül nyolcvanmillió yen kárt okozott. A halottak száma meghaladja a haterzet. Az elárasztott területekre repülőgépek szállítják az élelmiszert, de a nyomor így is leírhatatlan. Száz mozdony és háromszázötven vasuti kocsit a hullámokba zuhant.

* Az aradi árumintavásár kedvezményes utazásra jogosító igazolványainak árusítói. Amint arról beszámoltunk, a közlekedésügyi miniszter az aradi országos árumintavásár butor- és gazdasági kiállítás iránt mutatkozó óriási érdeklődésre való tekintettel, 75 százalékos vasuti kedvezményes utazásra jogosító igazolványok használatát már július 20-tól engedélyezte augusztus 15-ig bezárólag. Az igazolványok a Kereskedelmi és Iparkamaránál, a Sfatulnál, az Ipartestületnél és a Gazdasági Egyesületnél kaphatók.

— A Magyar Nemzeti Bank részvényeit bevezetik a tőzsdékre. Budapestről jelentik: Ez év augusztusában a Magyar Nemzeti Bank részvényeit bevezetik a budapesti és londoni tőzsdékre. A bevezetés a kibocsátási árfolyamon történik. A bevezetés elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert a jegybank ércfedezete a legnagyobb garanciát nyújtja a részvények jelentős áremelkedésére.

— Esik a buza ára. Chicagóból jelentik: A chicagói terménytőzsdén az irányzat lanyha. Newyorkban a buza ára 4-5 centtel esett, a rozs ára pedig 3-25 centtel.

* Mindenkinek figyelmébe! Nyári melegben, kellemesen hűsít és bacilusok ellen véd a jó kölnivíz használata. Egy üveg „Bijou”-kivonat, egy liter szesz és két deci víz vegyítéséből kitűnő Quisques, Fleur, orgona, ibolya stb. illatu kölnit készíthetünk házilag. Egy „Bijou”-ára 55 lej és kapható kizárólag a Rózsa Royal drogériában. (Fóter 26.)

— Zsidóverés az Arad—Piski vonalon. Petrozsényből jelentik: E hó 18-án az Aradról Piski felé haladó vonaton hazautazó diákok megtámadták Ickovits Ignác petrozsényi, Ickovits Géza lupényi kereskedőt és egy ismeretlen zsidó embert. Az ismeretlen férfi az inzultusok elől a piski állomás közelében kiugrott a robogó vonatból. A két Ickovits Piskin jelentést tett az állomás rendőri kirendeltségének főnökénél. A főnök azonban nem tulajdonított nagy fontosságot az egész esetnek és megayugtatta a kereskedőket, hogy csak utazzanak tovább. Azonban a petrozsényi vonalon újra megkezdődött a zsidóverés, aminek a vasuton utazó közönség felháborodása vetett véget.

— Letartóztatták Damboviceanu két büntársát. Bukarestből jelentik: A jelzalog-levélek panamája ügyében a rendőrség tegnap letartóztatta Nicolae Constantinescu pénzügyminisztériumi tisztviselőt, aki jóbarátja volt Popescu tanárnak, akit tudvalevőleg tegnap tartóztattak le. Damboviceanu kézrekerítése ügyében megindított vizsgálat megállapította, hogy a sikkasztó igazgató a megszökés után Opranné özvegyasszonytól tartózkodott és emiatt tegnap Oprannét is letartóztatták. A nyomozó hatóságok biznak abban, hogy Damboviceanun közelebről kézrekerítik.

— Merényletet kíséreltek meg a bukarest—temesvári expressz ellen. Bukarestből jelentik: Tegnap délután a bukarest—temesvári expressz ellen merényletet kíséreltek meg Pistesti állomáson. Leonte Stefan pályamunkás megfordította a váltót, hogy ezáltal a teljes sebességgel robogó vonatot arra a vágányra irányítsa, melyen egy tehervonat állott. A vonatvezető szerencsére az utolsó pillanatban észrevette a veszélyt és gyors lefékezésével elhárította a katasztrófát. Leonte Stefan és Nitze Dumitru váltóúrt, aki nem állott a váltó mellett, ahogyan azt a szabályok előírják, letartóztatták.

* Értesitem t. vevőmet, hogy בשר מֶ-שָׂרְשָׁרְקֵמֶת, valamint szalámlerakatomat, Széchenyitér 30 szám (Nagyszamos-u. sarok) alá helyeztem át. Kérem további szives pártfogásukat, tisztelettel Winkler Mór, Clnj. Telefon 12—90.

— Pasics Karlsbadba utazott. Belgrádból jelentik: Az új kormányban teljes egyetértés uralkodik az összes nagy problémákban. Pasics ma Pozsonyba utazott, onnan pedig Karlsbadba. Elutazása előtt találkoznia kellett volna Radics Istvánval, a találkozás azonban elmaradt. Ezt a tényt politikai körökben különféleképpen magyarázzák.

Dr. COSMUTZ szanatóriuma

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.

Klimatikus gyógyhely égszszervi betegségek számára Diétás szanatórium cukorbetegnek ves baj so r, köz-ényese r részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, allandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lej. O. thodox könyha.

Nagy

barisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött barisnya min	25
den színben lei	
Flohr-barisnya minden	53
színben lei	
Muszlín barisnya divat	69
színben lei	
Cérna-muszlín minden	98
színben lei	
Selyemtályol barisnyák	125
minden színben lei	

BLATT

FÓTER 12

Divatkeztükben és kötöttárakban óriási válságok! A legjobb barisnyak csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

Az UGIR felhívása a kamarai választások ügyében

Az iparvállalatok felmentése a vasárnapi munkaszünet alól

(Cluj-Kolozsvár, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyiparosok és munkaadók kolozsvári szövetsége ma körlevelet küldött tagjaihoz, amelyben felhívja azokat az iparvállalatokat, amelyek a munkaszüneti törvény értelmében nyersanyagok romlandó volta miatt, vagy üzemük folytonos tüzzel való ellátása céljából a vasárnapi munkaszünet kötelezettsége alól felmentésre tarthatnak igényt, hogy ezen igényüket a szövetségnek haladéktalanul jelentsék be. A bejelentésre azért van szükség, mert a munkaügyi minisztérium a felmentésre igényt tartó vállalatok összeírásával a nagyiparosok szövetségét bízza meg.

A bejelentéshez a következő adatok melléklendők: 1. a vállalat pontos címe, 2. gyártási kategória (pl. szeszgyár stb.), 3. a felmentésre való jogcím (romlandó anyagokat gyártó, állandó tüzzel dolgozó kazánokra berendezve stb.)

A körlevél közli továbbá, hogy a kereskedelmi és iparkamarák szeptemberi választásához úgy a kolozsvári, mint a nagyvárad

Hamburgban ismét visszaállítják a nyerskávé-határidőüzletet. Hamburg volt a nemzetközi kávépiac centruma, addig, amíg Hamburgban a nyerskávét határidőre lehetett eladni és venni. Ez a kávé határidőüzlet a háború kitörése óta, tehát tizenegyv év óta, szünetel és ez az egész európai kávépiacra nyomást gyakorolt. Most azonban megint küszöbön áll a határidőüzlet életbeléptetése. A háború előtt három nagy kávépiaca volt a világnak. A legnagyobb volt Hamburgban, utána következett a newyorki és végül a havrei kávéüzlet. A háború kitörése óta a vezető szerepet New York ragadta magához, ami könnyű volt, már csak azért is, mert csak Amerikának volt stabil a valutája. Hogy a hamburgi kávéüzlet vissza tudja-e régi pozícióját szerezni, az még nagy kérdés, mert sokkal erősebb ellenfél ma New York, mint volt a háború előtt.

Szabályozták az állatorvosi díjakat. A kolozsvári állategészségügyi vezérigazgatóság előterjesztésére a földművelésügyi minisztérium egy részletes tarifát dolgozott ki az állatorvosi díjakra, mely rendelkezés már életbe is lépett. A rendelet szerint a szedhető díjak a következők: a) élő állatok: u. m. lovak, szarvasmarhák két éven felül darabonként 50 lej, két éven aluliak darabonként 25 lej, hat hónapon aluliak darabonként 10 lej. Juhok és kecskék darabonként 5 lej. Bárányok és gidák darabonként 5 lej. Hizott disznók darabonként 16 lej. Husstérts darabonként 10 lej. Malacok hat hónapon alul darabonként 5 lej. Majorság darabonként 4 lej. Mentések ezen díjak alól a tenyésztőállatok és a kisállatok, amelyek fajjavító és tenyésztő egyesületek tulajdonát képezik és tenyésztésre szolgálnak. b) Allati nyerstermékek: szarvasmarhahús negyedenként 10 lej. Disznóhús fejenként 5 lej. Juhok, kecskék, gidák, bárányok darabonként két lej. Lóhús negyedenként 5 lej, vágott szarvasok darabonként 2 lej. Szalámi, szalonna kilogramonként 1 lej. Nagy szarvasmarhabőr darabonként 3 lej. Kicsi szarvasmarhabőr darabonként 1 lej. Száraz vagy sózott belekért 50 bani kilogramonként.

Románia 2 milliárd aranyfrankos külföldi adósságát rendezi. Bukarestből jelentik: Az „Argus” közlése szerint a román kormány végre belátta, hogy a szövetségeseknél fennálló elintézetlen adósságok ártnak Románia presztízsének és ezért elhatározta, hogy elsősorban Amerikával felveszi a tárgyalásokat az adósságok rendezésére. Az Egyesült Államoknál fennálló adósságunk 40 millió dollárt tesz ki. A kormány javaslatot tesz Amerikának, hogy küldjön ki bizottságot a kérdés megvitatására. Amerika után Angliával és Franciaországgal fognak tárgyalni ugyaneből a célból. Románia Angliának 23 millió fontsterlinggel, Franciaországnak pedig több mint egy milliárd aranyfrankkal tartozik, összes adóssága tehát több mint kétmilliárd aranyfrank.

marák elkészültek a választónévjegyzékek összeírásával.

Rámutat azonban arra, hogy míg a saját egyéni nevük alatt működő cégek tulajdonosai automatikusan felvették a választónévjegyzékbe, az üzleti névvel dolgozó, de főként társas cégek tulajdonosai, igazgatói, cégjegyzői kevés kivétellel be sem kerülhettek, minthogy a kamarák azon felhívásának, hogy cégtulajdonosaikat, cégjegyző igazgatóikat, ügyvezető igazgatóság tagjaikat névszerint is jelenítsék be, ismételt figyelmeztetésre sem tettek eleget.

Minthogy a fenti adatoknak az illetékes kamarákhoz való azonnali beküldése esetén f. hó 31.ig még joga van a kimaradottaknak ahhoz, hogy a választási névjegyzékbe való utólagos felvételüket kérhessék, a Gyáriparosok Szövetsége nyomatékosan felhívja mind azokat a vállalatokat, amelyek bejelentésüket nem tették meg, hogy a névjegyzékek kiegészítése végett azonnal küldjék el beadványait az illetékes kamara titkárságához.

Kamarai értekezlet a 66 százalékos áramdíjmelés ügyében. Mint értesülünk, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a közeli napokban értekezletet hív egybe a kolozsvári villamosmű által jogtalanul életbeléptetett 66 százalékos áramdíj kérdésében. Az értekezletre az összes gazdasági szervezetek és egyesületek, ugyancsak a Lakók és Bérlők Szövetsége is meghívást fognak nyerni. Itt említjük meg, hogy a beérkezett nyolc pályázat fölött a bizottság néhány napon belül meg fogja hozni a döntést.

Ujabb szigorú intézkedés a kincstári bonok kifizetése ügyében. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium újabb erélyes intézkedést küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz a kincstári bonok kifizetése ügyében. A miniszter felhívja a pénzügyi igazgatóságokat, hogy ragaszkodjanak szigorúan az előirt utasításokhoz és a fizetéseket az előirt sorrendben ejsék meg.

Országos malomipari kongresszus Aradon. Az erdélyi és bánáti Közép- és Kismalmosok Szindikátusa Aradon július 12-én megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a malomipari kérdések megvitatása érdekében az aradi mintavásár alkalmával országos malomipari kongresszust hív össze augusztus 9-ére Aradra. A kongresszusra meghívást kaptak az illetékes minisztériumok és hatóságok képviselői, a romániai sajtó, hogy demonstrálhassák a közép- és kismalomipar fontosságát az ország közgazdaságában. A kongresszus már eleve sikeresnek ígérkezik, és eddig több mint kétszázan jelentették be részvételüket.

TÓZSDE

Július 22-én

A lej: Zürichben 250 00, Párisban 10-25, Budapestben 341, Bécsben 342.

Kolozsvár. Ma tovább lnyhultak a devizák, a piacon a kínát van tulsulyban. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29 00—29 20, Prága 6 14—6 17, Budapest 335—340, Páris 9 80—9 90, Zürich 40 20—40 30, Newyork 206 00—207 00, London 10 10—10 12, Milánó 7 70—7 75.

Zürich. Zárlat: Berlin 122 60, Amsterdam —, Newyork 515 00, London 2503 00, Páris 2430 00, Milánó 1897 50, Prága 1525 00, Budapest 72 55, Belgrád 9 05, Bukarest 255 00—250 00, Varsó 98 60, Bécs 72 50.

Bukarest. Devizák: Páris 9 85, Berlin —, London 10 18, Newyork 207 00, Milánó 7 72, Zürich 40 10, Bécs 29 52, Prága 6 14.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, német márka 49 00, leva 1 45, török lira 113, font sterling 1025, francia frank 10 30, svájci frank 41 00, olasz lira 8 00, drachma 3 40, dinár 3 60, dollár 207 00, leaggel forint 40 00, osztrák shilling 30 50, magyar korona 29 50, cseh korona 6 25, belga frank —, holland forint —.

SPORT

A Hakoah újabb fényes győzelme Lengyelországban

Hakoah—SK Bielitz 8:0 (1:0). A Hakoah diadalutja

Bielitzből táviratozza tudósítónk: A Hakoah, Ausztria ezévi bajnoksapata turájának újabb állomásán, Bielitzben a tekintélyes játékerőt reprezentáló Bielitzer SK fölött győnyörű, fényes játék után 8:0 (1:0) arányban ragyogó győzelmet aratott. A világhírű bécsi zsidócsapat góljait Grünwald (3), Häusler (2), Eisenhoffer (2) és Hut rúgták. A győztes csapatot pompás teljesítményéért a mérkőzés alatt és után hatalmas ünneplésben részesítette a nagyszámu közönség.

Budapest—Krakkó 0:0 A turázó magyar válogatott csapat „Budapest város válogatottja” címén tegnap délután játszotta le turnéjának utolsó mérkőzését Krakkó város válogatottjai ellen. A testileg-lelkileg teljesen letört és deprimált magyar csapat gyatra játékot produkált és végül kénytelen volt a lelkesen játszó, bár technikailag gyöngébb lengyelekkel szemben eldöntetlen eredménnyel megelégedni. A tura statisztikája — négy mérkőzésből egy győzelem, két eldöntetlen, egy vereség és 6:8 gólarány, — szomorú fényt vet az utóbbi hónapokban egyre visszafeljövő magyar futball-sportra és kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a magyar labdarúgás szervezete gyökeres reorganizációra szorul.

Haggibbor — NAC. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Haggibbor tárgyalásokat folytat Nagyvárad két vezetőegyesületével, a NAC-al és a Törkvéssel egy vasárnap Nagyváradon lejátszandó mérkőzés ügyében. A tárgyalások a NAC-al sikerre vezettek és így vasárnap Nagyváradra rándul át a Haggibbor, ahol Nagyvárad bajnoksapata ellen a következő összeállításban fog játszani: Rosenfeld, Pollák, Böhm, — Csillag, Braun, Klein Jóska, — Fahn, Fleischer, Farlas, Reményi, Deutsch Simi. Uj ember a csapatban Csillag, a Haggibbor ligagyőztes csapatának volt tagja, aki, mint egy biztositóintézet tisztviselője, állandó tartózkodásra Kolozsvárra költözött vissza. Személyében rendkívül értékes erőnyert vissza a Haggibbor fedezetorsza, amely így Klein javulása folytán ismét gerince lesz a csapatnak.

Reorganizálták a Haggibbor tenniszszakosztályát. A Haggibbor sportegyesületnek futballszakosztálya mellett kétségtelenül legelőképesebb és legagiliasabb része volt tenniszszekciója. A Haggibbor vezetősége honorálva a szekció aldozatközségét és ügybuzgalmát, legutóbbi vezetőségi ülésén a szakosztály újjászervezését határozta el, annak az egyesület keretein belül autonómiát biztosítva. A szakosztály ügyeinek vezetésével eddigi munkásságának elismerésül Fenichel Ernőt (Banca Crissoveloni) bizta meg, aki Buchwald Béla és Gottlieb szakosztályvezetőkkel karöltve fogja az öröndetes fejlődésnek indult szakosztály irányítási munkáját végezni. Itt említjük meg, hogy a KAC szombaton és vasárnap, július 25. és 26-án tartandó, kezdők számára rendezett versenyére a szakosztály a következő versenyzőket nevezte be: Senior női egyes: Gergely Böske, Frenkel Duci. Senior férfi egyes: Danzinger Ernő, Feuerstein Nándor, Schwartz Zoltán. Junior női egyes: Frenkel Duci.

Muzsag-féle bőrkabát, bőrfregoli, bőrbunda. Viseletben a legjobbak, Muzsagnál, Arad, (Színház-zal szemben.

Zsák Ponyva Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető
Albala Izsó Timisoara
Piata Traian No 2

Zsoldos tanintézet
Az ország legfrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készítő előkészítő iskolai magánvizsgákra, érettségire vidéki tanulókat is.
Budapest, VII, Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Junior férfi eg
Nándor, Schw

Belgrád.

(1:0). Az előző
csak nehezen

Grác. Fl

(1:0). A gráci

A német-

németek ny

tegnap befejez

met versenyző

versenyt véger

a német vers

A kolozs

A kolozsvári

26-ikán rende

nokságait. Ne

dők kolozsvár,

Select-mo

kis mosónő,

életéből. Fcsze

Mary Pikford.

Urania-m

a szultán rak

drama 6 felvon

Ghine.

Aki ölt. (

csütörtökön egy

be. A kép a f

főszerepet Sess

hírű japán szin

A kitünő fel

csesi a közönség

először Nagyro

a Fundatiue

készített bájos

vesen mutat be

életéből.

Kedv

fér

ke

Ne

1. A leg

G

Prima

de Hai

A T

K

Junior férfi egyes: Danzinger Ernő, Feuerstein Nándor, Schwartz Zoltán és Gergely Pista.

Külföldi eredmények:

Belgrád. Amateure (Bécs)—Jugoszlávia 1:0 (1:0). Az előző napi mérkőzéstől fáradt bécsi csapat csak nehezen győzött Wieser góljával.

Grác. Florisdorfer AC—Hakoah Grätz 2:0 (1:0). A gráci Hakoah tartalékokkal szerepelt.

A német—cseh lawn-tennisversenyt a németek nyerték meg. Prágából jelentik: A tegnapi befejezett német—cseh tennisverseny a német versenyzők nagy fölényéről tett tanúságot. A versenyt végeredményben 6:1 arányban nyerték meg a német versenyzők.

A kolozsvári kerület uszóbajnokságai. A kolozsvári szövetség uszozsakosztálya vasárnap, 26-ikán rendezti meg a kolozsvári kerület uszóbajnokságait. Nevezések Nagy Ádám címére küldendők kolozsvár, Piata Unirii 9.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Csütörtök, július 23. Pipszi a kis mosónő. Dráma, 5 felvonásban, egy leány életéből. Főszerepben a szép amerikai művésznő Mary Pickford.

Urania-mozgó. Csütörtök, július 23. Nayde a szultán rabszolganője. Megkapó sentimentális dráma 6 felvonásban. Főszerepben Zola Mort Emilio Ghione.

Aki ölt. (J'ai tue). A Szinkör-mozgóban ma csütörtökön egy nyolcfelvonásos drámát mutatnak be. A kép a film és világítási technika csodája. A főszerepet Sessue Hayacava legnagyobb és világhírű japán színésze játssza, a Csata volt főszereplője. A kintőre fel pite t eselés mény mindvégig lebilincseli a közönség figyelmét. A darab most kerül először Nagyromániában bemutatásra. Ezt megelőzi a Fundatiune Principele Carol által Sinsistan készített bájos kép „Mihail herceg”, amely kedvesen mutat be egy rapot a trónörökös és családja életéből.

Aranyér Anusol Goedecke. aranyér ellen löbb mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladt, sebes és vérző helyeket. Tartalmas alkálrészekből mentes. Reggel és este egy kupocska lesz a végébe bevezelve. Minden patikában és drogériában kapható. RAKTÁR F.H.MEES CALEA-GRIVITEI 61 BUKÁREST

Hölgyeim! Film kalapujdonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapokat 48 óra alatt formál és alakít az IDEAL kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólya-áruházal szemben).

Lebovits Béla huscsarnok és szalamigyára Cluj, Str. G. Baritiu 8. - Telefon 354. (volt Malom-u.) Ajánlja elsőrendű szalámi gyártmányait legolcsóbb napi árban. Postai megrendeléseket pontosan eszközök. Vizsonteladókna nagy árkedvezmény. Friss libaszir bármilyen mennyiségben kapható. Árjegyzék és קטלוג kivanatra ingyen.

Kedvező vételnápok. Julius 10—aug. 10. nagy tétel férfi, fiu és gyermekruha kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. Kizárólag ab raktár. Nézze meg készletünket! Ktfizetődik. — Elsőrendű és középminőség! 1. A legkiválóbb szabás. 2. A legjobb kidolgozás. 3. A legujabb fazonok. 4. A legmegfelelőbb hozzávalók. Gazdag választék! Prima Fabrica Ceho-Slovaca Pentru Confectiuni de Haine Barbatest, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság kiváló minőségű új márkája, a Király-sör mindenütt kapható

Tennisz nadrág, lüster sacco, vászon ruhák Neumann M. Cluj, Piata Unirii No 14.

Nyomd meg a gombot, Fogmosáshoz használj Farmodontot.

Tanítanak, szorakoztatnak gyönyörködtetnek!

Dr. Dienes László: Művészet és világnézet 100 Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története) 132 Lacratelle: Silbermann (Egy zsidófiu története)..... 80 Schnitzler: Garlan Berta asszony 160 Lagerlöf: A császár..... 140 Biró: Vizözön 48 Thiering: A textilipar 100 Victor Hugó: A párisi Notre Dame I-II. 180 Benedek: Erdélyi történetek 176 Tabéry: Szarvasbika 176 Multatuli: Havenclar 198 Bashkirtseff: Mária naplója 176 Spunda: A halottbűvölő 176 Strindberg: Krisztina 110 Gogoly: Tanyai esték..... 154 P. Benoit: Atlantis 176 Móricz Zsigmond: Pillangó..... 150 Hemon: Maria Chapdalena 160 Gerald: Szeretni..... 176 Ezüstlakodalom 176 Te meg én 176 A. France: Elbeszélések 24 Az istenek szomjaznak 120 Pártütő angyalok 132 Sztrokay: A rádió 36 Kis elektrotechnika 36

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL” borotváló por amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az ártalmas ntánszatoktól. Csak az „IDEAL” felírás valódi. Reszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

győzelme... A Hakoah... A Hakoah... újabb áll... erőt reprezen... fölényes játék... elmet aratot... Frönwald (3)... t ragták. A... ért a mérkő... en részeseitette... zó magyar... válogatottja... éjének utolsó... jai ellen. A... imált magyar... gúl kénytelen... g gyöngébb... ményvel meg... y mérkőzés... y vereség és... et az utóbbi... ar futball... ak, hogy a... s reorganizá... nokban meg... folytat Nagy... al és a Tó... lejátszandó... AC-al sikerre... rándul át a... ata ellen a... Rosenfeld... ka. — Fahn... Simi. Uj em... ligagyőztes... biztositóinté... Kolozsvárra... értékes erőt... amely így... lesz a csa... r tennisz... egyesületnek... nál legélet... szisztekcioja... szekció ál... öbbi vezetö... ét határozta... l autonómiát... tetésével ed... ichel Ernöt... chwald Béla... lve fogja az... ly irányítási... hogy a KAC... s 26-án tar... yére a szak... e be: Senior... Duci. Senior... ein Nándor... renkel Duci... abát, ena leg... színház... célakra szerezhető... zso... n No 3... őzet... el... ragl... zep... rt... is... I. 124-47.

APÓHIRDETÉSEK

szereplő köztémél egy szó... vastagabb betűve 6 lej...
Kereskedelmi tanfolyamot végzett urileány...
Bíró Viktor...
Nyomdák! Könyvkötészetek!
Füldrót...
Fraternitas...
Motorokat...
Üzletberendezés...
Kerések...
Kerések...
A zsidó irodalom köréből...
Szabó Imre: Zsidó komédiások...
Ben Ami: Uj Palesztina...
Mendele Moicher Szfurim: Santa Fiske...
Kis Arnold: Echod...
Patai: Héber költők (Kis kiadás)...
Patai: Héber költők anthológiája...
Nordau: Dr. Kohn...
Szabolcsi Lajos: Csillag fia...
Herzl: Zsidó állam...
Sokolov: Uj zsidó...
Lichtheim: A zsidó Palesztina...
Ujvári Péter: Tulsó parton...
Neményi: Isten keze...
Bíró: A zsidók utja...
Agnon: A meggörbödött kiegyenesedik...
Frigyes: A zsidók természetrajza...
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Mossa hirdetés

Aradi árumintavásár

és butorkiállítás 1925. aug. 1-10.

75% ntazási kedvezmény jul. 20-aug 15-ig a román, 50% a magyar vasutakon.

Gazdasági kiállítás. Több mint négyszáz ipari kiállító az ország minden részéből és külföldről. Koncertek, theatricalis szórakozások és rádió. Sportesemények és ünnepek. Országos kongresszusok, nagygyűlések stb.

„Express“

Auto garage Atelier mechanic Str. Londrei (Hosszu) 26. Cluj

Használjunk kizárólag PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tiszta, egészséges és kiadós! Főtitelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint. Képviselet: HARTIG & HIENZ Cluj

A ma legátfogóbb, legtudatosabb, legszélesebb skálájú írójának

Wells-nek művei

Table listing works by Wells in Hungarian and their prices in Lei.

XIV. Zionisten-Kongress

Wien, August 1925.

Am 18. August d. J. wird in Wien der XIV. Zionisten-Kongress eröffnet. Die Protokolle dieses Kongresses sind Dokumente, die über den Tag hinaus Gewicht und Bedeutung erhalten werden. Die

Kongress-Zeitung das Organ des XIV. Zionisten-Kongresses

wird ab 18. August bis Kongressende in Wien erscheinen und das offizielle Protokoll bringen. Aber es wird für jedermann unerlässlich sein, auch zu wissen, was ausserhalb der Plenersitzungen vorgeht, was die führenden Persönlichkeit des Zionismus über die einzelnen Probleme denken, kurz alles zu erfahren, was zur richtigen Beurteilung der zionistischen Situation und der Vorgänge auf dem Kongress notwendig ist. Die

„WIENER MORGENZEITUNG“ das jüdische Weltblatt grossen Stils

wird während der Kongresszeit, bedeutend erweitert, Kommentare zu den öffentlichen Verhandlungen bringen, eingehende Interviews der führenden Persönlichkeiten veröffentlichen und durch reiches Bildermaterial, mit welchem der textl. Teil begleitet wird, einen Spiegel des zionist Weltbildes darstellen. Zur Kongresseröffnung erscheint ausserhalb der täglichen Ausgaben die

Eröffnungs-Festnummer

in einem Umfange von ungefähr 80 Seiten mit Beiträgen aller führenden Männer der jüdischen Politik, Wissenschaft und Dichtung unpublizierten Illustrationen aus der zionist. Bewegung und aus Erez Israel.

Bezugsbedingungen:

- 1. Das kombinierte Abonnement (offizielle Kongress-Zeitung und „Wiener Morgenzeitung“) kostet L. 240.—
2. Die Eröffnungs-Festnummer, die separat bezahlt werden muss L. 20.—

Mit der Bestellung ist gleichzeitig die entfallende Bezugsgebühr zu entrichten, da die Auslieferung nur nach Einlagen des Betrages erfolgen kann. Bestellungen sind zu richten an die

„Pallas“ Zeitungs-bureau, Cluj, Str. I. Rațiu - A)

Szerkesztőség

Hivatal és nyitva tartás... Kolozsvár, Széchenyi u. 2. sz. (Brassay-telep) Telefon: Szerkesztőség...
1925 július 24

Az elho

A franciák... ben nem sikerült... a csapást... a sulyok következtében...
A franciák imperialista vonulatát...
A gloire vesztése...
A franciák imperialista vonulatát...
A gloire vesztése...